

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ  
ФАХІВЦІВ БІБЛІОТЕК ВНЗ:  
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФУНДАЦІЇ**

**Лебедюк О. О.**

**зав. науково-методичного відділу наукової  
бібліотеки Криворізького педагогічного  
інституту ДВНЗ “Криворізький  
національний університет”**

**Дікунова О. А.**

**зав. інформаційно-бібліографічного відділу  
наукової бібліотеки Криворізького  
педагогічного інституту ДВНЗ  
“Криворізький національний університет”**

# Психологічна складова програми

## Мотиваційно-ціннісний блок

- Чітко виражена мотивація професійної діяльності
- Формування бібліотечного світогляду
- Усвідомлення моральних цінностей бібліотечної професії, дотримання принципів бібліотечної етики
- Прагнення до самоствердження в колективі, що ґрунтується на високій якості виконання професійних обов'язків
- Емоційна стабільність
- Креативність та ініціативність
- Стимулювання та заохочення

## Когнітивно-діяльнісний блок

- Бажання отримувати нові (актуальні) знання
- Прагнення до вдосконалення знань та професійного розвитку
- Усвідомлення професійних дій і рішень; оволодіння сучасними методами і технологіями
- Внутрішня самодисципліна

## Рефлексивний блок

- Розуміння необхідності виявлення та активізації професійно важливих якостей особистості
- Усвідомлення, розуміння досвіду; особисте професійне удосконалення
- Відкритість до спілкування
- Усвідомлення рольової поведінки
- Уникнення та конструктивне розв'язання конфліктів

## Проблеми

- Упереджене відношення до професії бібліотекаря у суспільстві
- Нерозуміння реального характеру бібліотечної діяльності
- Непрестижність бібліотечної професії
- Відсутність системного мислення
- Небажання опановувати нові інформаційні технології

# Організаційна складова програми

## Внутрішньобібліотечний блок

Форми роботи	Зміст роботи
<p>Індивідуальна форма: самоосвіта</p>	<p>Перегляд фахової періодики, «кільцева пошта», читання електронних публікацій, створення сторінки на сайті бібліотеки з інтерактивним посиланнями на фахові електронні ресурси</p>
<p>Групові форми:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>■ традиційні та інноваційні</li><li>■ стажування в інших відділах бібліотеки</li><li>■ корпоративна діяльність у межах бібліотеки</li></ul>	<p>«Школа бібліотекаря» (лекції, семінари, «круглі столи», захисти проєктів, тренінги, конкурси, заліки тощо); ділові ігри, дискусії, огляди фахової періодики</p> <p>Заміщення колег, робота в інших відділах, виконання не властивих займаній посаді технологічних процесів</p> <p>Спільна діяльність фахівців бібліотеки на досягнення загальної мети</p>

## Міжбібліотечний блок

Форми роботи	Зміст роботи
Організація курсів підвищення кваліфікації	Майстер-класи, тренінги, семінари тощо
Фахові конференції, семінари	Участь у якості слухача або доповідача, підготовка тез, доповідей, виступи на конференціях, семінарах
Професійне спілкування	Обмін досвідом, обговорення фахових актуальних (дискусійних) проблем; відвідування інших бібліотек
Стажування в інших бібліотеках	Робота на своїй посаді в умовах інших бібліотек, виконання невластивих займаній посаді технологічних процесів
Дистанційне навчання	Онлайн конференції, вебінари тощо
Корпоративна діяльність між бібліотеками	Створення зведених електронних каталогів та баз даних, участь у міжбібліотечних корпоративних проєктах тощо

### Проблеми:

- недостатня увага до проблем діяльності бібліотек з боку керівництва ВНЗ;
- потреба доводити свою необхідність та затребуваність;
- висока вартість навчання, відсутність державного фінансування.

## Пропозиції

Принцип випереджального навчання	Потреба у нових бібліотечних знаннях, навички орієнтування в іншомовному інформаційному просторі
Диференціація навчання персоналу бібліотек ВНЗ	Розподіл працівників на групи в залежності від статусу, освіти та напрямів діяльності
Комп'ютерна грамотність бібліотекарів	Організація АБІС, знання принципів створення веб-сайтів та віртуальних служб, використання Інтернет-ресурсів для вирішення професійних задач, навчання колег комп'ютерної грамотності та роботі з програмами АБІС; використання, створення та представлення електронних інформаційних ресурсів у мережі Інтернет та на локальних серверах
Корпоративна діяльність та формування корпоративної культури	Активізація корпоративних зв'язків, тим-білдінг
Розробка проектів і концепцій з різних напрямків діяльності бібліотек ВНЗ	Аналіз та визначення пріоритетних і нових напрямків бібліотечної діяльності, розробка професіограми бібліотечного фахівця
Створення багаторівневої системи підвищення кваліфікації	Необхідність курсів підвищення кваліфікації за спеціальними програмами з урахуванням специфіки діяльності бібліотек ВНЗ (окрема програма для керівників бібліотек ВНЗ «Школа лідерства»)

## ВИСНОВОК

- Очевидна необхідність не тільки підвищення кваліфікації, але й трансформації світогляду
- Нові професійні функції бібліотечних спеціалістів зумовлюють основні фактори формування оновлених вимог до професії
- Персонал бібліотеки ВНЗ є одночасно суб'єктом і об'єктом розвитку інтелектуальної моделі світогляду
- Особистий професійний досвід, збагачений та поглиблений особистим професійним розвитком – запорука удосконалення професійної бібліотечної діяльності